

GERMANIYA, FRANSIYA VA AQSHDA ADVOKATLIK TUZILMALARI VA FAOLIYATI.

Imamov Zuhridin Achilbayevich –

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Andijon akademik-litseyi "Maxsus-fanlar"
kafedrası mudiri.

Nurmatov Zoirjon Pozilovich –

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Andijon akademik-litseyi direktori
podpolkovnik.

Anatatsiya. Ushbu maqolada Germaniya, Fransiya va AQSHda advokatlik. Advokatlik amaliyotiga qabul qilish. Va advokatlar uyushmasini tashkil etish. Yuridik yordam uchun to'lov. Advokat etikasi va uni buzganlik uchun javobgarlik to'g'risida.

Kalit so'zlar: Advokatura. Advokatlik uyushmalari. Advokatlik to'lovi. Malaka komissiyalari.

1 Germaniyada Advokatura. Advokatlik amaliyotiga qabul qilish. Germaniya advokaturasini tashkil etish. Yuridik yordam uchun to'lov. Advokatning axloqi va uning buzilishi uchun javobgarlik.

Germaniyada advokatura huquqni muhofaza qilish tizimida mustaqil tashkilot hamda advokatlar o'z ofislariga ega shuning bilan birga ular deyarli erkin tadbirkorlar singari erkin xodimlarni yollaydi. Ularning boshqa ishbilarmonlardan farqli jihati shundaki, ular o'zlarining professional faoliyatini reklama qilish huquqiga ega emaslar. DAV nemis advokatlik kasbini ifodalaydi va Germaniyadagi barcha 160 000 advokatlarni va chet eldagi nemis advokatlarini birlashtirishga qaratilgan. Hozirda uning ilovasi mavjud. 259 ta mahalliy advokatlar assotsiatsiyasida tashkil etilgan 66 000 ta individual a'zolar, ulardan 13 tasi Germaniyadan tashqarida joylashgan (Braziliya, Frantsiya (2), Gretsiya, Italiya, Niderlandiya, Lyuksemburg, Polsha, Portugaliya, Ispaniya, Turkiya, Ukraina va Buyuk Britaniya). Germaniyada advokatlarning huquqiy maqomini mustahkamlaydigan asosiy normativ hujjat 1959 advokatining Federal nizomidir, bu esa bugungi kunda kichik o'zgarishlar bilan amalga oshirilmoqda. Germaniya advokatlikka nomzodlarga qo'yiladigan talablar quyidagilar: Faqat sudyalalar to'g'risidagi qonunga muvofiq sudyalarning vazifalarini bajarish uchun mos deb topilgan shaxs advokatlik faoliyatiga ruxsat etiladi. Bu shuni anglatadiki, advokat lavozimiga da'vogar huquqshunoslik fakultetida sakkiz o'rinli yuridik fanlar kursini tinglashi va davlat imtihonlarini topshirishi kerak. Shundan so'ng, bitiruvchi 2-3 yil davomida stajer-xodim sifatida sud tizimining barcha muassasalarida (sud, prokuratura, notariat, advokatura) amaliyot o'tadi. Bu davrda ish haqi zemstvo boshqaruv jamg'armasi tomonidan to'lanadi. Amaliyot tugagandan so'ng, u boshqa davlat imtihonini topshirishi kerak va bundan keyin u kim bo'lishni tanlaydi: sudya, advokat yoki yuridik masalalar bo'yicha maslahatchi.

Ushbu talablarga javob beradigan shaxs FRGning ma'muriy-hududiy birligining Adliya idorasiga murojaat qiladi. Qaror qabul qilish jarayonida Adliya boshqarmasi ushbu shaxs haqida amalda bo'lgan advokatlar palatasi boshqaruvining fikrini e'tiborga oladi.

Qonunda ariza bergan shaxsga advokatlik faoliyati bilan shug'ullanishga ruxsat berish rad etilishi mumkin bo'lgan holatlar nazarda tutilgan. Bunday holatlar: agar ariza beruvchi sud qarori bilan davlat apparatida lavozimlarni egallash huquqidan mahrum qilingan bo'lsa; sud qarori asosida advokatlik faoliyatidan chetlashtirilgan bo'lsa va ushbu qaror qabul qilingan kundan boshlab sakkiz yil o'tmagan bo'lsa; agar ariza beruvchi sudning hal qiluv qarori asosida

konstitutsiyaviy prinsiplar buzilganligi sababli sudyalik lavozimidan ozod etilgan yoki intizomiy ravishda sudyalik tizimidagi xizmatdan chetlashtirilgan bo'lsa; agar u advokatlik faoliyati bilan shug'ullana olmaydigan huquqbuzarlik sodir etgan bo'lsa; arizachi jismoniy yoki ruhiy nuqsonlari tufayli advokatlik funksiyalarini lozim darajada bajara olmasa; agar u advokatlik kasbiga mos kelmaydigan faoliyat bilan shug'ullansa.

Shtat oliy sudining vakolatiga kiradigan hududda ishlashga qabul qilingan barcha advokatlar advokatlar palatasini tuzadilar. Federal sudda ishlashga qabul qilingan advokatlar tomonidan maxsus palata tuziladi. Har bir mahalliy palataga yetti kishidan iborat kengash boshchilik qiladi. Hay'at a'zosi 35 yoshga to'lgan, advokaturada 5 yillik uzluksiz ish stajiga ega saylangan advokat bo'lishi mumkin. Palata Kengashi a'zolari to'rt yil muddatga saylanadi va har ikki yilda uning a'zolari ikki barobarga yangilanadi. Federal sud huzurida faoliyat yurituvchi Advokatlar palatasi mahalliy palatalarning tuzilishiga o'xshash tuzilmaga ega, yagona farqi shundaki, Advokatlar palatasi o'z faoliyati to'g'risidagi hisobotni departamentga emas, balki federal vazirga taqdim etadi. Adolat. Federal va mahalliy palatalarning faoliyati ustidan davlat nazorati funktsiyalari asosan qonunlar va palataning nizomiga rioya etilishini, shuningdek, muayyan palataga yuklangan vazifalarning bajarilishini tekshirish bilan cheklanadi.

Advokatlik to'g'risidagi Federal qonun advokatning huquq va majburiyatlarini alohida bo'limda tartibga soladi. Demak, mazkur qonunning 43-bandiga ko'ra, "Advokat o'z kasb burchini vijdonan bajarishi, advokatlik lavozimi talab qiladigan hurmat va ishonchga loyiq bo'lishi shart". Agar advokatdan yuridik yordam so'ralsa va u yordam berishdan bosh tortsa, u rad etish sababini tushuntirishi kerak. Asossiz rad etish natijasida mijozga yetkazilgan zarar qonuniy asoslarda qoplanadi. Advokat fuqarolik protsessida va mehnat nizolarini hal etishda tarafning vakilligini, agar uni tayinlash Fuqarolik protsessual kodeksi, «Mehnat nizolari bo'yicha sudlar to'g'risida»gi qonun hujjatlari yoki boshqa asoslar asosida amalga oshirilgan bo'lsa, uning vakilligini o'z zimmasiga olishga majburdir.

Advokatlarga nisbatan intizomiy jazolar har bir advokatlar palatasida tuzilgan faxriy sudlar tomonidan amalga oshiriladi. Aybdor advokatlarga nisbatan faxriy sudlar quyidagi intizomiy jazo choralarini qo'llashi mumkin: ogohlantirish, tanbeh berish, 50 ming eurogacha jarima, vakil yoki odil sudlovning ayrim sohalarida himoyachi sifatida ishlashni taqiqlash. bir yildan besh yilgacha bo'lgan muddatga advokaturadan chiqarib tashlash. Ishni faxriy sudda ko'rish odatda yopiq majlisda o'tkaziladi.

Advokat tomonidan huquqiy yordam ko'rsatish uchun haq miqdori to'g'ridan-to'g'ri taraflarning kelishuvi bilan federal Nizomda belgilangan advokatlik tariflari doirasida belgilanadi. Muayyan mukofot miqdori, qoida tariqasida, bahsli mulkning qiymati yoki tuzilgan bitimlar miqdori asosida hisoblab chiqiladi. Bu sud ishlariga va boshqa turdagi xizmatlarga (konsultatsiya, shartnomalarni rasmiylashtirish va h.k.) tegishli.

Advokatlik xizmatlari uchun haq to'lashning quyidagi turlari belgilangan: sud muhokamasi (ishni ko'rib chiqishda ishtirok etganlik uchun; dalillarni izlash uchun; ish yuritishda kelishuv bitimi uchun); suddan tashqari ishlarda ishtirok etish uchun: tadbirkorlik (masalan, savdo) operatsiyalarini ro'yxatdan o'tkazish uchun; raqib (biznes sherigi) bilan olib borilgan muzokaralar uchun; kelishuvga erishish uchun. Advokatlar o'z daromadlarining bir qismini advokatlar va ularning oilalarini ijtimoiy ta'minlash uchun mo'ljallangan maxsus jamg'armaga o'tkazadilar.

2 Fransiya Advokaturasi. Advokaturaga kirish. Fransiyada advokaturaning tuzilishi. Fransiyada advokaturaning tashkiliy shakllari. Advokatlik xizmatlari uchun to'lov. Bepul huquqiy yordam ko'rsatish. Advokatlarning mas'uliyati

Frantsiyadagi zamonaviy bar islohotlar davrini boshdan kechirmoqda. 1992-yil 1-yanvarda "Advokatlarning maqomi to'g'risida"gi asosiy qonunga o'zgartishlar kuchga kirdi, uning

maqsadi advokatlik kasbining ayrim turlarini amalga oshirish tamoyillarini o'zgartirishdan iborat. Islohotdan ko'zlangan maqsad – a'zolari advokat unvoniga ega bo'lgan yangi kasbani tashkil etishdan iborat (qonunning yangi tahrirdagi 1-moddasi). Agar ilgari kollejlarga birlashgan advokatlar o'z hamkasblaridan – yuridik maslahatchilardan alohida ishlagan bo'lsa, endi ikkinchisi o'z xohishiga ko'ra advokatlik faoliyatini amalga oshirish huquqini qo'lga kiritib, advokatlik kollejiga a'zo bo'lishi mumkin, advokatlar esa o'z maqomini saqlab qolgan holda, o'z xohishiga ko'ra advokatlik kollejiga a'zo bo'lishlari mumkin.

Fransiyada advokat bo'lish uchun oliy ma'lumot diplomlari o'zaro tan olinishi sharti bilan Fransiya fuqaroligiga yoki Evropa Ittifoqi davlatlaridan birining fuqaroligiga ega bo'lishingiz kerak. O'zini advokatman deb da'vo qilgan shaxs qadr-qimmati va odob-axloqiga to'g'ri kelmaydigan xatti-harakatlari, shuningdek, og'ir intizomiy yoki ma'muriy huquqbuzarliklar uchun sudlangan bo'lmasligi kerak; u advokatlik kasbiga mos kelmaydigan faoliyat bilan shug'ullana olmaydi (masalan, tadbirkor bo'lish).

Ushbu lavozimga nomzod oliy yuridik ma'lumotga (yuridik ta'lim magistri darajasiga) ham ega bo'lishi, hududiy kasb-hunar ta'limi markazlaridan biriga kirish imtihonlarini topshirishi, u yerda bir yil o'qishi, nazariy kursni o'zlashtirishi va amaliy amaliyot o'tashi, shuningdek, oliy yuridik ma'lumotga ega bo'lishi kerak. yana imtihonlar. Ushbu shartlarga rioya qilgan holda, yosh advokat advokatlar (kollegiya)ga qabul qilinadi va qasamyod e'lon qiladi. Shundan so'ng o'z mutaxassisligi bo'yicha ikki yillik stajirovkadan o'tadi va sertifikat oladi. Shundan keyingina uning nomi kollejning haqiqiy a'zosi sifatida ro'yxatga kiritiladi.

An'anaga ko'ra, advokat o'z kasbining mantiyasiga ega. U so'z erkinligi, jinoyatda yolg'on ayblovlardan immunitetga ega. Advokat to'lovlarni olish huquqiga ega, uning miqdori mijoz bilan o'zaro kelishuvga bog'liq.

Advokat kasb sirlarini saqlashi shart, bu ham huquq, ham burchdir. U mijoz bilan, hatto hibsga olingan kishi bilan yozishmalarida cheklanmaydi. Advokat bir ishda bir nechta mijozning maslahatchisi, vakili yoki himoyachisi bo'la olmaydi. Advokat munosib hayot kechirishi kerak. Mijozlariga nisbatan insofsiz munosabatda bo'lgan taqdirda u fuqarolik, jinoyat sodir etilgan taqdirda esa jinoiy javobgarlikka tortiladi.

Qonunlar va qoidalarini, kasbiy standartlarni buzganlik, halollik, qadr-qimmat va kasbiy nazokat qoidalarini mensimaslik, hatto kasbiy faoliyatdan tashqarida ham advokat intizomiy javobgarlikka tortilishi mumkin. Intizomiy jazolar: ogohlantirish, tanbeh berish, vaqtincha (3 yilgacha) ishdan chetlashtirish, advokatlar ro'yxatidan chiqarib tashlash. Advokatlar palatasi Kengashining jazo choralari to'g'risidagi qarorlari ustidan apellyatsiya sudiga shikoyat qilinishi mumkin. Advokatlar shaxslar (masalan, mas'uliyati cheklangan jamiyatni tashkil qilish) yoki boshqa advokat yoki advokatlar guruhi bilan hamkorlik qilish to'g'risida shartnoma tuzishi mumkin.

Fuqarolik-professional jamiyatning asosiy xususiyatlaridan biri shundaki, uning a'zolari uchinchi shaxslar oldidagi qarzlar bo'yicha birgalikda javobgar bo'ladilar. GPO advokatlarning umumiy ishi uchun zarur bo'lgan hamma narsani sotib oladi yoki ijaraga oladi: binolar, jihozlar va yordamchi xodimlarni yollaydi.

Islohotdan oldin ham ba'zi liberal kasblar vakillariga (masalan, yuridik maslahatchilar) o'z faoliyatini boshqa shaklda amalga oshirishga ruxsat berildi. 1990 yil 31 dekabrda qonunga ko'ra, yangi kasbning advokatlari (ularning yuridik maslahatchilar bilan birlashishini anglatadi) tijorat tipidagi kompaniyalarni yaratish huquqiga ega.

Advokatlarning mustaqil kasbiy uyushmasi Advokatlar ordeni deb ataladi. Unga yashirin ovoz berish yo'li bilan ikki yil muddatga saylanadigan, sud va davlat organlari, jamoatchilik bilan munosabatlarda buyruq (kollej) vakili bo'lgan rais (buyruq boshlig'i) boshchilik qiladi. U intizomiy va hakamlilik (advokatlar o'rtasidagi nizolar) vakolatlariga ega, buyruq xizmatlarini boshqaradi, advokatlarni kasbiy tayyorlash va qayta tayyorlashni nazorat qiladi, kollej a'zolari

tomonidan yashirin ovoz berish yo'li bilan uch yil muddatga saylanadigan kengashga raislik qiladi.

1991-yil 10-iyulda qabul qilingan "Advokatlarning maqomi to'g'risida"gi qonunning 10-moddasida fuqarolik protsessual hujjatlarini tayyorlash va protsessual harakatlarda ishtirok etish uchun to'lovlar fuqarolik protsessual qonun hujjatlari bilan belgilanadi. Konsultatsiyalar, sudda yordam ko'rsatish, maslahatlar berish, sertifikatlashtirishga muhtoj bo'lmagan huquqiy hujjatlar loyihalarini tuzish, bahs-munozaralarda chiqish uchun to'lovlar mijoz bilan kelishilgan holda belgilanadi.

Fransuz advokatlari aholiga bepul yuridik yordam ko'rsatish uchun ko'p vaqt va kuch sarflashadi. Misol uchun, Parijda har yili taxminan 27 000 aholi bunday maslahatlarni oladi.

3 AQSh advokatlari. AQShda huquqiy ta'lim. Advokatga kirish. Advokaturaning tuzilishi. Advokatlarning tashkiliy shakllari. Advokatlik xizmatlari uchun to'lov. Advokat faoliyatining huquqiy asoslari

Angliyada bo'lgani kabi AQShda ham advokatlik kasbining umumiy tushunchasi mavjud. Yuridik kasb bilan shug'ullanish uchun ruxsat olgan amerikalik keng ma'noda advokat deb ataladi, ularning soni bugungi kunda mamlakatda 350 mingdan ortiq.

Advokatlik bilan shug'ullanish uchun siz uzoq va qiyin yo'lni bosib o'tishingiz kerak. Nomzodlar o'rta ma'lumotni tugatgandan so'ng, uch-to'rt yil o'qish uchun universitet kollejiga kiradi. Undan keyin uch yillik huquq fakulteti keladi, ulardan 200 ga yaqini Qo'shma Shtatlarda bo'lib, amerikalik talaba faqat amaliyotga yo'naltirilgan bilimlarni oladi. Keyingi bosqich - sud nazorati ostida o'tkaziladigan yuridik fanlarga to'la kurs va imtihon. Faqat oz sonli talabalar bunga chidashadi. Shuni ta'kidlash kerakki, bugungi kunda shtatlarning yarmida yuridik amaliyot uchun universitet diplomining mavjudligi majburiy emas. Ariza beruvchilar AQSh fuqarosi bo'lishi va yashash talabalarini hal qilgan bo'lishi kerak - bu shtatda kamida olti oy yashashi kerak.

Amerikalik yuristlar ham xususiy amaliyot bilan shug'ullanadilar, ham "jamiyatlar", "korporatsiyalar" shaklida ishlab chiqarish birlashmalarini yaratadilar. 500 dan ortiq advokatlari bor yuridik firmalar mavjud. Shuningdek, "jamoat manfaatlarini" himoya qilish uchun yaratilgan yuridik firmalar mavjud, ya'ni. ular xususiy mijozlarning emas, balki jamoatchilik vakillaridir. Masalan, ular byurokratiyaga, atrof-muhitni saqlashga, diskriminatsiyaga qarshi va hokazo.

Barcha shtatlarda, shaharlarda va yirik aholi punktlarida sudlarda ishlarni yuritish va haq evaziga yuridik yordam ko'rsatishga qabul qilingan advokatlar o'z kasbiy uyushmalari va birlashmalarini ixtiyoriy asosda tuzadilar. Ba'zi shtatlarda ular uyushma a'zolari tomonidan umumiy yig'ilishda tasdiqlanadigan nizomlar ("konstitutsiyalar") asosida, boshqalarida - maxsus davlat qonunlari yoki sud qoidalari asosida ishlaydi. Ikkinchi guruh shtatlarida (ularning yigirma sakkiztasi bor) "birlashgan advokatlar" assotsiatsiyasiga a'zolik advokatlik bilan shug'ullanish uchun zaruriy shartdir.

Assotsiatsiyalar a'zolari o'zlarining yillik yig'ilishlarida assotsiatsiya prezidentini va "ijroiya qo'mitasi", "boshqaruvchilar kengashi" yoki "komissarlar kengashi" deb nomlanuvchi ijro etuvchi organi (5-10 a'zo) saylaydilar.

Advokatning yuridik xizmatlariga haq to'lash rivojlangan amaliyotni, shuningdek, advokat a'zo bo'lgan tashkilotlarning tavsiyalarini hisobga olgan holda tuzilgan shartnoma asosida amalga oshiriladi. Umuman olganda, har xil turdagi xizmatlar uchun faqat minimal to'lovlarni hisoblash uchun 700 ga yaqin maxsus jadvallar mavjud. "Shartli" to'lov deb ataladigan narsa qiziqish uyg'otadi, uning printsipi shundaki, ish yutqizilganda, advokat mukofot olmaydi, lekin ish yutib olingan taqdirda, to'lov ulushning 1/3 qismiga yetadi.

Qo'shma Shtatlardagi kambag'allar uchun bepul yuridik yordamning turli shakllari mavjud. Xususan, 1964 yildagi federal sudlarda moliyaviy jihatdan kam ta'minlangan shaxslar uchun jinoiy odil sudlov to'g'risidagi qonunga binoan, "erkin" yoki, shuningdek, "jamoat himoyachisi" ga ruxsat beriladi. Bu advokatlar federal byudjetdan maosh oladi. Bu tartib Prezident R.Nikson tashabbusi bilan ta'sis etilgan bo'lib, u 1971-yil 5-mayda AQSh Kongressiga advokatlik firmalarini federal byudjetdan mablag'lar bilan ta'minlaydigan va boshqa vositalar bilan yordam beradigan mustaqil federal agentlik tuzish taklifi bilan maktub yo'lladi. kam ta'minlanganlarga huquqiy yordam ko'rsatishni rivojlantirish. Bundan tashqari, barcha shtatlar sudyaning buyrug'iga binoan bepul yuridik yordam ko'rsatadilar. Har yili hukumat "jamoat himoyachilari"ga maosh berish uchun yuzlab million dollar ajratadi.

Qo'shma Shtatlardagi intizomiy amaliyot boshqa mamlakatlarga nisbatan ancha liberal ko'rinadi, bu advokatlar tomonidan turli xil kasbiy burchlarni buzishning tarqalishi va ularning tashkilotga kamroq bog'liqligi natijasidir. Demak, advokatlar tashkiloti huquqbuzarlik holatini tekshirgandan so'ng izoh berishi, jarima solishi yoki advokatni a'zolidan chiqarishi mumkin. Ikkinchisi nisbatan kam va asosan siyosiy sabablarga ko'ra qo'llaniladi. A'zolik badallarini to'lamaganlik uchun istisno juda keng qo'llaniladi. Sudlar tomonidan "sudga hurmatsizlik" yoki "noprofessional xatti-harakatlar" holatlarida yanada qattiqroq choralar qo'llaniladi. Bunday holda, advokat nafaqat ishdan chetlatilishi, amaliyotdan mahrum etilishi yoki jarimaga tortilishi, balki ozodlikdan mahrum etilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. О.Д. Святоцкий, В.В. Медведчукю Адвокатура. Історія і сучасність.- К.: Ін Юре, 2001.
2. Святоцкий А.Д. Адвокатура и защита прав граждан. Х.: 2000.
3. Давид Р. Основные правовые системы современности. – М., 1988.
4. Саламатин И. Юрист в современном обществе. // Адвокат. – 1992. № 5-6.